

BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
ALPOLGÁRMESTERE

Készült a 2026. március 25. napján tartandó képviselő-testületi ülésre
Készítette: Müller Kinga szociális és szociális intézményi irodavezető

Tárgy: Javaslat egyes szociális tárgyú rendeletek
módosítására

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) Képviselő-testületének (a továbbiakban: Képviselő-testület) **a szociális szolgáltatásokról, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról** és a szociálpolitikai kerekasztalról szóló 9/2010. (III. 29.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: **Rendelet 1.**) tartalmazza az Önkormányzat által nyújtott szociális szolgáltatásokat, a gyermekjóléti alapellátásokat és azok térítési díjait.

A személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokról szóló 5/2025. (II. 27.) rendelet (a továbbiakban: **Rendelet 2.**) tartalmazza az Önkormányzat által nyújtott szakosított ellátásokat és azok térítési díjait.

Minden évben szükséges megállapítani az egyes ellátások önköltségét, valamint ennek alapján az intézményi térítési díjakat.

Az önköltség meghatározásának azért van jelentősége, mert ez támasztja alá az állami támogatás igénylését. Az önköltség az egy egységre jutó teljes ráfordítást jelenti, melyből a támogatást levonva az intézményi térítési díjat kapjuk meg.

Szociális ellátások tekintetében:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerint:

„115. § (1) Az intézményi térítési díj a személyes gondoskodás körébe tartozó szociális ellátások ellenértékeként megállapított összeg (a továbbiakban: intézményi térítési díj). Az intézményi térítési díjat a fenntartó tárgyév április 1-jéig állapítja meg. Az intézményi térítési díj összege nem haladhatja meg a szolgáltatási önköltséget. Az intézményi térítési díj év közben egy alkalommal, támogatott lakhatás esetében két alkalommal korrigálható. Az intézményi térítési díjat integrált intézmény esetében szolgáltatásonként, szakápolási központ esetében a szakápolási ellátásra külön kell meghatározni, ilyen esetben az önköltség számítása során a közös költségelemeket a szolgáltatásonkénti közvetlen költségek arányában kell megosztani.”

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet szerint:

„2. § (3) Ha az ellátásra jogosult tartási vagy öröklési szerződést kötött, a térítési díj fizetésére a tartást és gondozást szerződésben vállaló a kötelezett. Ilyen esetben a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal azonos összegű.”

„3. § (1) Az intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat

- a) étkeztetés esetén ellátási napra,*
- b) házi segítségnyújtás esetén gondozási órára,*
- c) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén ellátási napra,*
- (...)*

e) nappali ellátás esetén ellátási napra,

f) bentlakásos intézményi ellátás esetén ellátási napra,

vetítve kell meghatározni.

(...)

(4) Az intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében szükséges kerekítés szabályairól szóló 2008. évi III. törvény 2. §-ának megfelelő módon kerekítve kell meghatározni.”

„17. § Ha az ellátott a bentlakásos intézményben az intézményi étkezést nem veszi igénybe, az intézményi térítési díjat az élelmezésre fordított költségekkel csökkentve kell megállapítani.”

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 85. §-a szerint:

„(1) Mentes az adó alól:

f) az a szolgáltatásnyújtás – az étkeztetés kivételével, ha az ennek fejében járó ellenérték külön térítendő meg – és az ahhoz szorosan kapcsolódó termékértékesítés, amelyet szociális ellátás keretében közszolgáltató – ilyen minőségében – teljesít;”

Fentiek értelmében tehát külön meg kell határozni az étkezés igénybevétele melletti és az étkezés nélküli ellátás önköltségét és térítési díját ott, ahol ez az ellátás része, vagyis a fogyatékosok számára nyújtott nappali ellátás és az idősek otthona ellátás tekintetében. A személyi térítési díjat az intézményvezető állapítja meg az önkormányzati rendelet szerint, így a Rendelet 2. nem tartalmazza a személyi térítési díjat. Azonban a fentiek alapján, miszerint az étkezés akkor nem mentesül az ÁFA alól, ha azt külön veszik igénybe (ilyen eset nem lehetséges) az intézményi térítési díj megegyezik a személyi térítési díj összegével.

Azokat a szociális alapszolgáltatásokat, melyeknek meg kell határozni az önköltségét, és intézményi térítési díját, a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Területi Szociális Szolgálat (1165 Budapest, Veres Péter út 109. - a továbbiakban: Területi Szociális Szolgálat) biztosítja.

A szakosított ellátások közül idősek otthona ellátást nyújt az Önkormányzat a XVI. Kerületi Kertvárosi Idősek Otthona (1164 Budapest, Csobaj utca 12-14. - a továbbiakban: Idősek Otthona) fenntartásával, ahol demencia kórképpel rendelkezőket is fogadnak.

Az alapellátások esetében nő az önköltség, és ez által az intézményi térítési díj is, mivel a kiadásokat mindenképpen emelik a béremelések és az intézményekkel szerződésben álló cégek áremelései, azonban az állami támogatások normatív része nem emelkedik. A szféra sajátossága a szociális ágazati összevont pótlék és 2026-tól a szociális kiegészítő pótlék, melyet minden dolgozó megkap. Ezt az állam teljes egészében megtéríti.

Fentiek következtében a fajlagos költség egy ellátási egységre (nap, adag, óra) magasabb. Az intézményi térítési díj egy egységre számított összegét befolyásolja az adott év kiadása. Ezért egyes szolgáltatások esetében nagyságrendbeli különbséget is mutathat más évekkel való összehasonlításban attól függően, hogy mennyi volt adott év karbantartási, beruházási költsége, volt-e jubileumi jutalomban részesülő, stb., továbbá, hogy ezek a költségek milyen arányban oszlottak meg a különböző szolgáltatások között.

A Területi Szociális Szolgálat által nyújtott fogyatékosok nappali ellátása tekintetében mindezt befolyásolja még az is, hogy a szolgáltatás magába foglalja az étkezés nyújtását is, tehát itt az étel beszállítójának év eleji áremelése is meghatározó. Ez egy statisztikai adat, mivel az Önkormányzat a nappali ellátás szolgáltatást térítésmentesen nyújtja.

Az intézményi térítési díj változása egy ellátási formánál sincs kihatással a fizetendő személyi térítési díj összegére, mert a jövedelmi sávok nem változnak a Rendelet 1. 2. számú mellékletében.

Az Idősek Otthona esetében nem összehasonlítható a 2025. évre tervezett önköltség és a 2026. évi terv, mivel a 2025. év egy töredék év volt, sok tényező nem volt kalkulálható, a saját és más fenntartók intézményeinek tapasztalataira tudtunk támaszkodni. A 2026. évi tervezés már pontosabb, mert az alkalmazottak jelentős részének az illetménye konkrétan tervezhető, de az ellátáshoz tartozó kiadások (pl. rezsi, gyógyszer kiadás, textília és mosási költség) pontos összegének számításához még nem áll rendelkezésünkre elég működési időszak. Az állami támogatás egy része pontosan ismert, kalkulálható az üzemelteti támogatás éves összege, ami függ az intézmény saját bevételeitől és az országosan felmerülő igényektől, így erről megfelelő tapasztalattal legelőször 2027-ben fogunk rendelkezni. Így az intézmény esetében nem teszek javaslatot térítési díj emelésre, tekintettel arra, hogy a 2025. október 1-jétől való nyitás óta kevés idő telt el, a lakók nagyobb része decemberben vagy idén költözött be.

Bölcsőde és gyermekétkeztetés tekintetében:

A bölcsődei ellátást igénybe vevő – amennyiben nem jogosult kedvezményre, – az étkezés, és a gondozás igénybevétele után köteles térítési díjat fizetni.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) szerint:

„147. § (3) A szolgáltatási önköltséget a tárgyévre tervezett adatok alapján a tárgyév április elsejéig kell megállapítani. A szolgáltatási önköltség év közben egy alkalommal korrigálható, ha azt a tárgyidőszaki folyamatok indokolják”

A Gyvt. térítési díjról szóló 146-151. §-ai keretet adnak a térítési díjak megállapításához. E szerint a gyermekétkeztetés térítési díjának alapja az étkezésre fordított nyersanyagár, ami ÁFA-val növelendő.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) szerint:

„2. § (1) A Gyvt. 147. §-ában foglaltak szerinti, szolgáltatási önköltség és normatív állami hozzájárulás különbözeteként számított intézményi térítési díjat akkor is dokumentálni kell, ha az ellátáshoz nyújtott saját hozzájárulás révén a fenntartó alacsonyabb intézményi térítési díjat határoz meg.”

„5. § (2) A intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében szükséges kerekítés szabályairól szóló 2008. évi III. törvény 2. §-ának megfelelő módon kerekítve kell meghatározni.”

„9. § (3) A bölcsődei, mini bölcsődei gondozás személyi térítési díját – a fenntartó eltérő döntése hiányában – akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.”

A XVI. kerületi Kertvárosi Egyesített Bölcsőde (1163 Budapest, Vívó utca 2. - a továbbiakban: Egyesített Bölcsőde) esetében a bölcsődei gondozás költsége 30 888 Ft/nap, számított intézmény térítési díja 2026-ban 11 457 Ft, a Rendelet 1.-ben megállapított intézményi térítési díja (mely megegyezik a személyi térítési díjjal) 500 Ft. Ennek emelését javaslom 600 Ft-ra, mely még mindig töredéke a valódi költségeknek. Az étkezés nyersanyagköltsége, ez által az étkezésért fizetendő személyi térítési díj nem változik. Jelentősen nő a gyermekétkeztetés üzemeltetési támogatása, ami az önköltség csökkenéséhez vezet.

Az Egyesített Bölcsődében azon családok, akik arról nyilatkoznak, hogy az egy főre eső jövedelmük a mindenkori minimálbér nettó összegének 130 %-a alatt van, az étkezést továbbra is térítésmentesen kapják, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben

részesülőknek pedig a gondozási díjat sem kell kifizetniük. E mellett a rendelet lehetőséget ad egyéni kedvezmény igénybe vételére, amit a szülők nem szoktak igénybe venni.

Áttekintettük a bölcsődék működését, a nyújtott szolgáltatások körét. Megállapítható, hogy a szolgáltatások népszerűek, fenntartásuk indokolt a jövőben is. Fontosnak tartom, hogy a szolgáltatások közül a legnagyobb prevenciós erővel bíró szenzomotoros tréning (TSMT) továbbra is térítésmentesen legyen igénybe vehető a családok számára. Továbbá térítésmentes legyen a gyermekfelügyelet (alternatív napközbeni ellátás), mellyel elsősorban az egyedülálló szülőket tudja támogatni az Önkormányzat. Valamint változatlan feltételek mellett legyen elérhető a nyújtott nyitva tartás és az időszakos gyermekfelügyelet is. A többi szolgáltatás jellemzője az, hogy térítési díja a piaci ártól messze elmarad, e mellett a szülők számára egy kényelmes és megbízható megoldást nyújt, ami intézményi kertek között érhető el.

Egyes szolgáltatásoknál díjemelésre teszek javaslatot, melyek 2000-ben emelkedtek utoljára, és akkor is kis mértékben az alábbiak szerint:

szolgáltatás megnevezése	jelenlegi díj / alkalom	módosítást követő díj / alkalom
Száraz só terápia (1 alkalom)	600 Ft	1 000 Ft
Játékos gyermek torna	600 Ft	800 Ft
Fejlődésvizsgálat, tanácsadás	6 000 Ft	7 000 Ft
Egyéni komplex fejlesztés	4 000 Ft	5 000 Ft
Kiscsoportos komplex képességfejlesztés	2 500 Ft	3 000 Ft

Az önköltségek, számított intézményi térítési díjak, valamint a bölcsődei gondozás és a bölcsődei szolgáltatások megállapított intézményi térítési díjának hatályba lépésére május 1-jét javaslom a szükséges adminisztrációs feladatok időigényessége miatt.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-ában foglalt előzetes hatásvizsgálat összefoglalása:

A tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatása.

A végrehajtás feltételei: A tervezet az Önkormányzat számára nem jelent többlet feladatot.

A társadalmi hatások összefoglalása: A tervezetnek nincs számottevő hatása, a rendelet módosítása a szolgáltatások tartalmát nem érinti.

Társadalmi költségek: A tervezet az igénybevevők számára nem jelent aránytalan költségnövekedést. Egyes szolgáltatások térítési díja kis mértékben növekszik, de messze elmarad a piaci ártól, így valódi alternatívát és segítséget jelent.

Költségvetési hatások: A tervezetnek a költségvetés bevételi oldalára van hatása, mivel az állami támogatások igénybe vételének alapja az önköltség kimutatása.

Egészségügyi hatások: A tervezetnek kimutatható egészségügyi hatása nincs.

Környezeti hatások: Nincsenek kimutatható környezeti hatások.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet a rendelet megalkotására!

Rendeleti javaslat: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotja az egyes szociális tárgyú rendeletek módosításáról szóló .../2026. (.....) önkormányzati rendeletét.

(minősített szótöbbséget igényel az SZMSZ 18. § (2) bekezdés a) pontja alapján)

Kelt: Budapest, időbélyegző szerint

Ács Anikó
alpolgármester

Törvényességi szempontból megfelelő:

Dr. Baktay Zsófia Zsuzsanna
jegyző

Mellékletek:

1. számú melléklet: az egyes szociális tárgyú rendeletek módosításáról szóló rendelet-tervezet
2. számú melléklet: a szociális alapszolgáltatások önköltségszámítása
3. számú melléklet: az Egyesített Bölcsőde által nyújtott ellátások és gyermekétkeztetés önköltségszámítása
4. számú melléklet: a szakosított szociális ellátás önköltségszámítása

Tárgyalásra illetékes bizottság:
Egészségügyi és Szociális Bizottság